



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący)

SSN Waldemar Plóciennik (sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **R. K.**

skazanego z art. 244 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 4 kwietnia 2024 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Radziejowie

z dnia 4 kwietnia 2023 r., sygn. akt II K 50/23,

**uchyla zaskarżony wyrok w zakresie braku obligatoryjnego
rozstrzygnięcia o świadczeniu pieniężnym, o którym stanowi
przepis art. 43a § 2 k.k. i sprawę w tej części przekazuje do
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Radziejowie.**

[J.J.]

Waldemar Plóciennik

Marek Pietruszyński

Andrzej Stępka

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2023 r., sygn. akt II K 50/23, Sąd Rejonowy w Radziejowie

1. uznał R. K. za winnego tego, że „w dniu [...] 2023 r. na ul. [...] w miejscowości O., gm. O., pow. r., woj. [...], kierował rowerem po drodze publicznej pomimo obowiązującego zakazu kierowania rowerami orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Radziejowie sygn. akt II W 257/22 obowiązującego od dnia 12 sierpnia 2022 r. do dnia 12 kwietnia 2023 r.”, tj. występkę z art. 244 k.k. i za to na podstawie tego przepisu, przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k. wymierzył mu karę 4 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na mocy art. 35 § 1 k.k. na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w rozmiarze 30 godzin miesięcznie;
2. na podstawie art. 43b k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w O. na okres miesiąca;
3. zwolnił oskarżonego od opłaty, a wydatkami poniesionymi w sprawie obciążył Skarb Państwa.

Wobec braku wniesienia środka odwoławczego przez którąkolwiek ze stron, orzeczenie to uprawomocniło się w dniu 12 kwietnia 2023 r.

Kasację na niekorzyść skazanego, w części „dotyczącej orzeczenia o środku karnym, w zakresie braku obligatoryjnego rozstrzygnięcia o świadczeniu pieniężnym, o którym stanowi przepis art. 43a § 2 k.k.” wywiódł Prokurator Generalny, który powołując się na przepisy art. 523 § 1, 526 § 1 oraz art. 537 § 1 i 2 k.k. zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 43a § 2 k.k., w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2023 r., polegające na zaniechaniu orzeczenia wobec oskarżonego R. K. – w związku ze skazaniem za popełniony w dniu 9 lutego 2023 r. czyn zabroniony z art. 244 k.k. – świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie co najmniej 5000 złotych, podczas gdy zgodnie z przywołanym przepisem, w razie skazania m.in. za przestępstwo określone w art. 244 k.k. orzeczenie świadczenia pieniężnego ma charakter obligatoryjny”.

W konsekwencji opisanego zarzutu skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w Radziejowie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania we wskazanym zakresie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Po zmianie dokonanej na mocy art. 7 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2022.1855), obowiązującej od dnia 1 stycznia 2023 r., przepis art. 43a § 2 k.k. stanowi, że „W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 164 § 1, art. 165 § 1, art. 165a § 1 lub 2, art. 171 § 1, 2 lub 3, art. 174 § 1, art. 178a § 1, art. 178b, art. 179, art. 180, art. 200a § 1 lub 2, art. 200b, art. 202 § 4b lub 4c, art. 244, art. 255a § 1 lub 2, art. 258 § 1, art. 263 § 2 sąd orzeka świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 5000 złotych do wysokości określonej w § 1”. Oznacza to, że w chwili popełnienia przez skazanego przypisanego mu czynu oraz w dacie orzekania przez Sąd Rejonowy w Radziejowie, w wypadku przypisania sprawcy odpowiedzialności za czyn z art. 244 k.k., obligatoryjne było orzeczenie wobec niego świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości, co najmniej 5000 złotych. Nic w tej mierze nie zmienia fakt, że stosując wobec skazanego instytucję przewidzianą w art. 37a § 1 k.k. Sąd orzekł inny środek karny, tj. podanie wyroku do publicznej wiadomości. Z przepisu art. 37a § 1 k.k., w wersji obowiązującej w dacie orzekania przez Sąd Rejonowy wynikało, że jednym z warunków zastosowania zawartej w nim instytucji było równoczesne orzeczenie z karą zasadniczą środka karnego, środka kompensacyjnego lub przepadku. Orzeczenie środka karnego w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości nie ma wpływu na treść obowiązku z art. 43a § 2 k.k., ponieważ żadna regulacja prawna, stosowana przez Sąd w tej sprawie, nie zwalniała od konieczności respektowania obowiązku wynikającego z art. 43a § 2 k.k.

Niezastosowanie przepisu prawa materialnego, którego zastosowanie było obligatoryjne, stanowi rażące naruszenie tego prawa, a wpływ tego uchybienia na treść zaskarżonego wyroku jest oczywisty.

W opisanym stanie rzeczy, uznając kasację Prokuratora za oczywiście zasadną w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k., należało na posiedzeniu uchylić zaskarżony wyrok w zakresie braku obligatoryjnego rozstrzygnięcia o świadczeniu pieniężnym, o którym stanowi przepis art. 43a § 2 k.k. i sprawę w tej części przekazać do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Radziejowie. W ponowionym postępowaniu Sąd ten będzie zobowiązany do respektowania obowiązującego prawa materialnego i powyższych uwag.

[J.J.]

(r.g.)

Waldemar Płóciennik Marek Pietruszyński Andrzej Stępka